

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma, oglašiti itd. tiskaju po običnom cjeniku i po dogovoru. Iste tako je sa priklad. Novci se šalju pošticom na računom (osobno poštalo) na adresu: redakcija "Naša Sloga", Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravniku u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slegom rastu male stvari, a selogja sve pokvari. Nar. pol.

Izlazi svakog četvrtika na čitav arku.

Dopisi se neručaju ako se ne tiskaju.

Nebilježovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 6 for, za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2¹/₂, i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarine.

Na malo jedan broj 5 nvt.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto br. 14.

Sjetite se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

O prenosu istarskoga sabora.

Agusta mjeseca god. 1883. zapustili su hrvatski i slovenski zastupnici na istarskom saboru u Poreču i sabor i grad Poreč, jer bijahu napadnuti od talijanskih drugova u sabornici a od nabuckane svjetine na ulici usljed toga, što je tada pala u sabornici za prvi put hrvatska riječ. Demonstriralo se i do tada; kad više kad manje, proti našim zastupnikom u sabornici i po ulicah grada Poreča, nu demonstracije te neprokoracije nikada granice njeke pristojnosti.

Naši zastupnici, zapustiv tada biegem Poreč, posavjetovase se što im je činiti, da se u buduću izbjegne ovakvim navajam i da im bude bar: obezbjeđena osobna sjegurnost dok budu na saboru vršili zastupničke dužnosti. Zaključioše međjnostojim, to, da se odasajlje deputacija, sastojuća od dvojice zastupnika, k tadanjemu ministru, predsjedniku grofu Taaffe-u, da mu se opiše položaj saborake manjine, te da se ga zamoli, da poprimi shodne mjere da bi mogli hrvatsko-slovenski zastupnici slobodno vršiti zastupničke dužnosti. Nije nam poznato, da li je bio ministar predsjednik u tom pogledu kakve mjere poduzeo, jer je položaj naših zastupnika u gradu Poreču postajao skoro za svakog sljedećeg zasjedanja teži, a osobito za dvih posljednjih zasjedanja uprav nesnosan. Od one glasovite saborske sjednice od god. 1883. govorilo se od strane hrvatsko-slovenskih zastupnika sve to manje talijanski, a sve to više hrvatski i slovenski, dok nisu negdje okolo god. 1890. posve zamukli talijanski glasovi na klupah saborske manjine. Od tada glazili se u saboru članovi hrvatsko-slovenskoga kluba izključivo svojim materinskim jezikom koji pismeno toli ustmeno. Do toga zaključaka došli su naši zastupnici ne samo usljed svoga narodnoga prava, zajamčenoga im

državnimi temeljnimi zakoni, nego i radi bezobzornosti, pristranosti i drzovitosti zastupnika talijanske saborske većine. Od god. 1861. pa sve do tada govorili su i pisali u saboru zastupnici istarskih Hrvata i Slovenaca izključivo talijanski. Odrekli se tim svoga prava jedino u tu svrhu, da pokažu s jedne strane vaćini miroljubivost i svoju susretljivost; s druge pako, da na taj način bar štogod izvognu svomu narodu za duševni napredak i tjelesno blagostanje. Ali sve njihove nastojanje, sve njihove žrtve i priegori u tom obziru ostashe bezuspješni. Nije dakle našim interpelacijah i predložih, toli u razpravah jedino svojim jezikom. Kad nemogoše do tada ništa postići za svoje birashe zastupajući sami sebe i svoja narodna prava, nemogoše na ino, nego služiti se svojim jezikom, da spasje svoje pravu i narodnu čast.

Postupajući tako navukoše na sebe još veći prezir i veću mržnju saborskih drugova talijanske narodnosti i gradjanstva Poreča, nabuckana i nastavno uvježbana od talijanske gospode u demonstriranju proti našim narodnim zastupnikom.

Dijeljskih izgreda i drzovitih izazivanja nije doživlja jošte nijedna sabornica Austro-Ugarske monarkije, poput onih dogodivših se u dvoran Sv. Frana u Poreču. Sve, štogod može samo izmisliti pokvareno srce, poduzelo se u sabornici i na galeriji proti našim zastupnikom. Neima odurnijeg načina ni sredstva, kojeg se nije kušalo ili uporabilo proti saborskoj manjini jedino u tu svrhu, da se zaprijeti svaki njezin rad, da se ju oslabi ili iznuži, ili napokon, da se ju izvrgne ruglu i preziru, strastvene svjetine grada Poreča.

Iz sabornice prešle su demonstracije na ulicu. Zastupnici naši nisu više bili sjegurni za svoj život. Svuda im bijahu za petami c. kr. oružnici, kao prostim zločinčcem. Prati ih neko vrieme oboružani do: zubih do sabornice i natrag. Na sve to nije bilo, kadro, da naše zastupnike svede a pravoga puta, da ih prestraši ili da odustanu od dotadašnjega zakonitoga svoga postupanja. Cim su oni odlučnije stali na posve zakonitom i etanovišću, tim drzovitije napadala na njih je talijanska većina, gradjanstvo Poreča i talijanske novine Istre i Primorja.

Tim nevoljam drozile se u Poreču i druge nedostatnosti. Zastupnici naši nisu imali nikada poštenoga stana, već kao

vojnike strpali ih u par sobica u jednoj gostionici, koju su radi njih mnogi drugi izbjegavali. Do novinah nisu mogli, jer im je čak i u kavani uzkratiša, a ipak nemoguše biti iole nabražen čovjek niti jedan dan bez dnevnih novosti. O kakvoj ugodnosti života niti govora u tobožnjem glavnom gradu pokrajine.

Nije dakle študo što su naši zastupnici često i javno izrazili ono, čega se nije talijanska većina poduzela javno izjaviti, da se našim sabor prenesu u drugi, veći i pristupniji grad pokrajine. Ovoj opravdanoj želji i potrebi dali su članovi hrvatsko-slovenskoga kluba jasna i odlučna odnaka više puta: Da li se je c. kr. vlada obazriela na njihove pritužbe mi neznamo, nu činjenica stoji, da je previšnjom odlukom za vlade grofa Baderija odlučeno prenos sabora iz Poreča u Pulu, a za vlade barona Gautscha provedeno. ČesarSKU vladu vodili su pri tom bez dvojbe i drugi važni razlozi, najpake onaj, da s vremenom u gradu Puli usredotoži sve glavniye urede i oblasti naše pokrajine.

Sa prenosom sabora nije jošte poboljšao položaj naših zastupnika na samom saboru. Naši susjedt groze se javno, da našim neće biti bolje u Puli nego li bijaše u Poreču, nu njihova grožnja neplaši nikoga, a bude li htjela carska vlada poduzeti potrebita mjere, istarsko-talijanski vikači študati će rap medju noge te će vladi biti moguće, da stvori u saboru i u gradu Puli zdrave i redovite odnošaje. Sve odvisi dakle od njezine dobre volje.

Dopisi.

Nerezino, o Božjoj 1897. Vjerujte, da nikad ne uzimljemo pero u ruke bez ljute nužde, pa ga zaista nabi uzimali ni ovih svetih dana, da nam nije više već dogorilo do nokata.

Jednostavnijega i pravednijega pitanja nego li je pitanje o našoj hrvatskoj pučkoj školi, nije moguće ni zamisliti, pa ipak u čitavoj našoj pokrajini nije oblasti, koja bi toj pravednoj stvari zadovoljila. Nije druga, nego valja da priznamo, da su naše protivnike dragi kumovi na krštenju držali nego nas.

Njima je sve dopušteno i svaka prepotencija njihova nadje čvrsto zaleđe. Što je drugo nego nasilje i samovolja prenos

naše hrvatske škole u Snijev margar, kako ga on sam zove? Zatijučak, što ga je isto c. kr. kot. školsko vieće jednoglasno prihvatilo, još hvala Bogu stoji ondje neopozvan. Pak? Predsjednik onoga vieća ipak pušta, da se hrvatska škola onamo smjesti, a da nije prije toga nitko pregledao onaj margar, je li zgodan za školu. Da se je to načinilo barem pro forma, ali ni to.

Kasnije, na naše utoke, odredilo je ministarstvo, da se hrv. škola ima opet smjestiti u prvijašnji lokal, ali koja korist, kad nema tko da one odredbe provede? Faktum je, da kod nas ne mogu ni ministarske naredbe, koliko može jedan Salata poduprt od svoga kuma. Svakako pogibeljna se je igra zaigrala, jer mi neznamo huće li ministarstvo priznati, da je šetajom jednoga činovnika provedena jedna njezova naredba. Ne, nije ni Salata, ni Zorović-Sule onaj, koji ima pri ovom zaslugu. Sva je zaslug g. Zuecha, i golema je nezahvalnost, ako mu se to neprizna.

Medjutim sada neka svatko stoji junački na svome mjestu. Imamo i mi hvala Bogu dovoljno zaira, koju nismo htjeli upotriebiti prije 28. prosinca 1897. Sada ne posae. Koješta ćemo mi dokazati, pak makar tkogod i krvi bljavao. I s jaćima samo megdan dieliti, pak nimo podlegli, ete da vidimo ako ćemo ovoga puta. Iznieti čemo stvari, koje bi nekojim ljudem morale biti poznate, ni sve fite neće pomoći. I mi imamo srca, pak bi bili koješta premaćali, jer znamo, što će reći biti otac obitelji, ali koji se ovako junaci, da bez duše izazivlje, neka kasnije ne tužnje kao baba u zapećku. A mi se pouzdano nadamo, da ćemo naći i načina i mjesta, da iznesemo što do sada u sebi sakrivasmo. Ele, što konu Bog dade!

Ovo će biti naš zadatak u god. 1898., koja bila svima srećna.

Iz Sovinjaka pišu vam 29. decembra 1897. Zalostna srca primih pero u ruku moleći Vas, da mi blagovolite ustupiti malo prostora u dnojoj „Našoj Slogi“. Tužna i jađna su naša srca odkada nas je pustilo naš velet. gosp. Kazimir Mandić, bivši ovedšnji duhovni pomoćnik. Minula tek godinica dana, što je med nama boravio i već mu iz Trsta šalju dekret, da ostavi ojadjeli ovaj puk te, da ide daleko od nas k Majci Božjoj od Krasa (Madonna del Corajo) u blizini Umaga. Srca

PODLISTAK Istarski razgovori.

Preporučeni na razmišljanje svim Istranom, a najpajete prodancem i njihovim drugovom.

Ive: Jedva srknate jedan put kafe, već vam doklati žena s djetetom u narućaju, jadicuje i pripovieda, kako su joj muža zaprljali, i moli kakovu pomoć. Cim se nje riešite, davši joj pet centezima, svo vam opet bezbroj presjaka, kem morate dati neć, zać vam se prej ča ne daju. Poslije njih prikladi vam stareja gospa s klobukom na glave, pripovedajuć svoju mizeriju, i kako da mora na šulite bivati ča vam ja znam. Poslije nje eto vam opet drugah, a čovjek mora gledat, da ča prej iz kafeterije pobegne, jer da ima i dotu kraljeva, razdal bi ju med ti silni siromahi talijanski. To se va kafeterije dogodilo samepu mane, a to je prava istina!

Pu celoj zemlje hoće okolo guslari; mandolinisti i pjevači, ki vam sa igranjem i pjevanjem zaslužuju svakidnaji krub. Roditelji s dječom grade od mesta do mesta; stariji sopu a djeća pjevaju i od tega se cele familije hrane. Ako se vozite željeznicom, nać čete va svakom vagone pjevači i guslari,

ki vam po putu na željeznici sopu. Kupe kartu od jednega staciona do drugoga, i onda sopu, samo da dođu barem ne više, nego su za kartu potrošili. I tako životare čili, zdravi i krepki ljudi, jer ne moru nigdere dela nać.

Mate: E, mora bit slabo, mora tamo! **Ive:** Jednega slućaja ne ća nikad pozabit.

Jedno jutro hodil sam s prijateljem skroz uzke ulice va grade Napulje. I da znate ča sam videl!

Jedan siromah naslonjen na zid umire na ceste, a jedna mala, kćer mu trebada, stavlja mu v ruki zapaljenu voštenu sveću. Tako na ulice va grad grada pred mojemu oči spustil je dušu čovjek, a drugi nisu za to ni marili, kako da ni nis bit, jer su na to svaki dan navajni!

Mate: To je po svetoga, upravo stršeno! **Ive:** Va crekvah prosa gospe, lepo obućeno i s klobuki, jedna drugu lemozinu. Pred svakimi crekvanim vratu ima čuda siromah, ki vam onda na stran podigna kožnata vrata, samo, da im date ki centezim. Ako čete va crekvaj, već murate platit za kantridu, (na koj morete klećat i sedet), pet centeziml.

Mate: Ne more se poć dakle ni Boga molit va crekvaj prez beći!

Ive: Jedan naš pop, a moj posnanac i prijatelj, povedal mi je, kad je bil v Rimu i drugd, na putovanju, da su ga isti popovi i plovani talijanski prošli za podporu, jer da su laćni i da njim gre slabo.

Nadalje mi je isti povedal, da imaju naši plovani va maleh mesteh veću plaću, nego mnogi talijanski biskupi va velah gradeh.

Mate: Zalostne su, zalostne prilike, na moju dušu, va toj nesretnoj Italije, a neka nas Bog očuva od takove mizerije.

Ive: Da ne prihajaju avsek gospoda s Nemčke, Francezke, Austrije, Englezke itd., da vide statue, ne znam od čega bi živeli Talijani. Koliki živu od zašulak, ča jih dobiju jedino od furešt? Možeimo sa sjegurnošću tvrditi, da bi trećina Talijani moglo od glada umrieti, da nema upravo ovah furešt.

Mate: Čul sam ja na svoje uše od više Eurlani i Venecijanci, kako su se tužili na nesnosne prilike va Italije. Govorili su oni, da blaženo ono vreme kad su bili pod Austrijom, da se ni onput znalo, ča je to glad, sad pak, ki ima vavak i kus palenti, more bit jako zadovoljan i vesel.

Znam i sam, barem va maloj slicke, kako je va toj zemlje. Kad smo se ono vozili na vapora s procesijom preko Ankonai va Loreto, videl sam i

sam, da ni tu baš onako dobro, kako bi moralo bit. Petljari je bilo čuda, a deca ne daju mira, već kriće smirom: „prego un soldo, lo me dia un soldo“, i ča ti ja znam ča. Čovjek gre na procesiju pobožno, a ovi ga zemiruju va toj pobožnosti i ne daju mu molit, kako bi trebalo. Kad smo pršli na zadnji stacion od Loreta, ala pred nas kućeri. Pa ala fici hući ča moreš hućje. Kako smo va procesije do gore morali hodeć poć, ala kućeri za nami s vozici, za kemi su najveć upregnuti mulci, pa pasivaj kroz naša procesiju, tobože za osvotu, ča se nismo oteli vozit. Bil sam samo onup va toj blaženoj zemlje Italije, i videl ča je tamo. Al sam mislel, da ni trebada po svuda tako A kad tamo, videl sam po Vašem povedanju, da je drugdere još huće.

Znam, da bito mi povedali još čuda od te Italiji, al već je kasno, a i iz tega povedanja znam već dosta dobro, kako je puli našeh sused.

A mi se ne moremo nego Bogu molit, da nam očuva našu domovinu takove mizeriji, kakova vlada po Italije, i ujedno se ne moremo načudit ljudem, ki bi oteli i nas Istarske Hrvate, ki nismamo niš s Italijom posla, spravić va tu mizeriju.

(Još će toga bit.)

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri pripisali su

upravo našeg lista: G. Vrančić Pavao, Karlovac for. 3; G. Babić Miroslav župeupravitelj, Korenica svotu od 5 for. sabranih u malom društvu; g. A. Kolesar Bjelovar for. 5, i to od Wurst-partije for. 130 i Milan Roje for. 3-70; g. Ivan vitez Trnski, Zagreb for. 6; g. Ante Volarić Rieka for. 6, i to za oprost od čestitanja g. Mate Polić for. 2, brata Pavačić for. 2 Bodulsko-gomilarsko-planinsko društvo for. 2; g. Ragusin Ante, Lubenice godišnji prinos for. 1; g. Matejčić Fran, Kopar for. 3; g. J. Grašić, župnik u Bernu za oprost od čestitanja for. 2. G. Dr. Vladimir Crnadač iz Siska for. 2.50; g. Zorko Kljun kapelan u. Hrušić for. 3; g. A. Benigar iz Filipana (Vodnjani) za oprost od čestitanja for. 1; g. A. Petrić, župnik u Loparu (Rab) for. 1 i g. Franjo Vitezić odanle for. 1.

Za Bratovščinu hrv. ljudi u Istri pripisalaše upravi našeg lista: g. M. Kristofić, Kopar for. 1, g. Dr. Vladimir Crnadač iz Siska for. 2.50, g. Fran Matejčić, Kopar for. 3. — Nadolje pripisalaše odboru Bratovštine za oprost od čestitanja p. n. g. Jelusić Rajmund, žepnik Berset for. 2; Mirko i Ernesta Jelusić, Kastav for. 2; Vrabec Ivan, kapelan Kastav for. 2; Grosman Miroslav, Kastav for. 2; Veličkonić Barbara, Pican for. 1; Dr. Dinko Trinajstić, Pazin for. 3, Dr. Matko Trinajstić, Buzet for. 2.

Jubilje sv. Oca pape Lava XIII. Ovih dana prošlo je 60 godina, što je glavno vladajući papa, Lav XIII. prikazao Svevišnjemu prvu sv. misu. Tu rječku svečanost proslavili su milijuni katolika, u svih dielovih sveta. Svuda dizale se k nebu vruće molitve za dragocjeni život sv. Oca, koji vlada sv. crkvom na slavu Boga, a na trepet njezinih neprijatelja, toli sjujno, kao malo koji od Njegovih najslavnijih predstavnika. Os bito slavenski narodi, koji se nalaze u kriju katoličke crkve, imali su velikih razloga, da se, vruće pomole i ovom zgodom Svevišnjemu, što je ovaj divni Starac u Vatikanu proglasio blagdan slovenskih apostola sv. brade Cirila i Metoda obćenitim blagdanom za sv. katolički svijet, i što svakom zgodom nastoji, da bi sve Slavene priveo u krilo sv. katoličke crkve.

Kako da hrvatske i slovenske občine u Istri proslave pedesetogodišnjicu sretnog vladanja Njegova Veličanstva cesara i kralja Frana Josipa I. Kako je poznato dne 2. decembra 1898. biti će 50 godina, što je naš premlatostivi vladar zasjeo na prijestolje slavni Habsburga. — Uslijed toga zvali će se u povjesti austrijskoj cijela godina 1898. jubilejna godina. Na uspomenu toga riedkog događaja i jednog od sada u habsburškoj kći, svi narodi, nad kojimi vlada blagi i dobri cesar Fran Josip, pripravljaju se postaviti kakav dostojan spomenik — te su već mnogi gradovi i občine našega cesarstva odlučili ikakov da postavie spomenik radi toga sretnog događaja.

I naš narod u Istri nesmjia zaostati za ostalim narodima ove monarhije, a buduć je naš puk ovdje u obće siromašan, težko bi bilo pojedinim gradovom i obćinama štogod učiniti i odrediti u to, što bi moglo biti dostojno za uzvišenoga, svečara i što bi odgovaralo Njegovim namjeram.

Promišljajući ipak o stvari došli smo na misao, da bi bilo možda shodno kad bi sve hrvatske i slovenske občine Istre svaka koliko najviše može dopriniele u skupnu zakladu, koje int-resi bi se moglo uvijek školati nekoliko naših mladića. — Ta zaklada imala bi se zvati: *Zaklada stipendija pedesetogodišnjice vladanja Frana Josipa I.*

Sve hrvatske i slovenske občine Istre imale bi u tu svrhu odrediti stanoviti postotak svojih godišnjih prihoda n. pr. ne manje od 5—10 po sto — koju svotu bi mogla svaka občina polag dobre obstanka zastupstva u jednu ili dvie godine izplatiti. Gdje nije občinsko zastupstvo u narodnih rukah, a ima našega puka, mogli bi pojedinci što mogu sakupiti i doprinesti u zakladu, koja bi mogla tako vremenom rasti. — Kad bi još koja občina, koja danas nije naša u narodne ruke došla, mogla bi i ona u tu svrhu, kako ostale doprinieti. Svakako bi se moralo nastojati, da bude prinosi iz svih obćinah Istre akone od zastupstva barem od pojedinaca, da se, može reći, da je sav hrvatsko-slovenski puk Istre u tu svrhu doprineo i da bude zaklada poyve istarska.

Kako bi se dalje mogla stvar razvijati nećemo da predlažemo, nego očekujemo, da se naše občine i pojedinci o

stvari izraze bilo javno bilo privatno. Ovo je naša misao te očekujemo, da ćemo kako se u obće o njoj miall med našim pukom u Istri.

Suglasno podpuo sa ovom mišlju jednog našeg obć. načelnika i prijatelja, te dodajemo tomu, da bi se morali zauzeti za otvorenje ove namisli i prvom redu našeg načelnika, koji su ujedno i zemaljski zastupnici. Mišlje bi nam bilo kad bi mogla svaka občina za sebe žrtvovati neku poveću svotu kao podporu ili štipendiju siromašnim učenicom Istre, ali pošto je većina naših obćina u lošem financijskom stanju, težko bi se one mogle odlučiti na velike žrtve, ako doprinesu sve po svojih silah u ovako plemenitu i rodoljubnu svrhu, sakupiti će se liepa svota, od koje će se moći ustanoviti štipeidije ili godišnje podpore siromašnim a dobroučem našim mladićem.

Nitko neka se dakle neizgovara na siromaštvo ili na loše obćinske financije, jer nam treba svima štogod žrtvovati, da prošlavimo svečano jubilej prejasnoga našega Vladara. Onaj novac, što će ga pojedine občine u ovako uzvišenu svrhu žrtvovati, neće biti izgubljen, već dobro na kamato ili interese uloženo, te će ga i obćinama i narodn u vremenom povratiti naši mladići kad stupe na svoje noge, kad budu jednom došli među narod, da nam silne kano svećenici, učitelji, liečnici ili činovnici.

O tom pogledu ugledajmo se u talijanske občine Istre. One, premda malo ili ništa bogatije od naših, žrtvuju svake godine veći ili manje svote za zlošretio „Legu“ ili za još zlošretali talijanski konvik u Kopru, u kojem se odgajaju talijanski mladići, koji pomažu i pomoći će, da se potalijane Slaveni Istre.

Kad mogu dakle talijanske občine Istre doprinieti svake godine veće svote u manje plemenite svrhe, nego li bi bila ona za ustrojbu štipeidija ili podpore pitigodom jubileja premlatostivoga našega cesara i kralja Frana Josipa I, stalni smo, da će se ovom našim pozivu odzvati sve hrvatske i slovenske občine Istre, te tako stvoriti veliku zakladu, iz koje će naši mladići dobivati podpore za školanje i tako danas sutra pomoći nam, da spasiemo Istru od posvećanijeg potaljančenja. Op. Ured.)

U Poreču urečeni su za

ponedeljak i sledeće dane občinski izbori. Učinjena je prihtzba u Beč proti načinu razdjeljenja trih fiela. Ako sasvim tim budu izbori, prepri ručam našim izbornikom, da neidur nikamo. *Laginju.*

Iz Pule. Naša Čitaonica nije više u kući Skračićevoj u strnici kod Portarate, nego je našto dalje na Sisanskoj cesti u crvenkastoj kući Exnerovoj što stoji glavni ulicom na ulicu Cenide. Koji dakle dodje izvana, neka znade, da se nezakladi u prijašnji stan među tuđu čeljad, nego da dođe u novi mešlu svoje.

Dr. Ivo Zaccou, od sada praktikant u pisarni Dra Laginje nije više ovdje, jer se je preselio u Trst, da učini godinu kod tribunala kako je, propisano. Ovi jetnik Dr. Laginja obavljati će sam, koliko bude dospio, poslove svoje advokature.

Novo društvo „Prvi istarski Sokol“ imalo je na Silvestrovu večer liepu za havu. Bilo je svieta nad svako očekivanje; dvoranu Kirshaberova „zur Stadt Poladubokom puna. Bila je šaljiva igra, tamburanje, deklamacija, a na koncu ples uz izvrstnu vojničku glasu. Sokol je imao liep prihod, a svi učestnici veselu zabavu i razgovor nepristijen, prijateljski, bratski. Da Bog da i u napred tako! Do vidova!

K našoj vesti, probudenoj u zadnjem broju pod naslovom: „Kako je bilo nedavno itd.“ primili samo od velec, g. A. Micešića, župnika u Ročn sledeci dodatak:

„Što se Bujah tiče, istina je prava ono što probiešite. Kadno bijah ja plovanom u Materadi zamolilo me velec, g. plovani Godina, da bi došao na dan Velike Majke Božje u Buje propovjedati u hrvatskom jeziku, jer da je to od starine običaj, da se dne 25. augusta te 8. septembra uvjek u hrvatskom jeziku propovjedati drži. Tome sam se pozivu odzvao i dne 15. augusta god. 1860 u b-tvi Majke Božje u hrvatskom jeziku propovjedao. Iz cijele okolice, čak Griznjana, Cnogov Vrha, Kastelvenere, Motovuna, Oprtija itd. dolazilo nebrojeno mnoštvo narola.“

„Eto, živudi jošte prodikac svjedoci nam, da se je u Bujah, danas najradikalnijem talijanskom gradicu Istre nedavno jošte prije 37. god., a možda i kasnije u

orkvi javno hrv. propovjedalo. To nam je do kaz, da se je u Bujah taj jezik razmijelio tim jezikom govoreći, jer za samu okolica nebi se bilo držalo propovjedi, pošto imamo sve više navedena mjesta svoja propovjedaoca. U tim posljednjim dane 37. godina izbrisalo se u Bujah svaki trag hrvatskoga jezika, a tako se ga i danas malo po malo briše u susjednih mjestih onoga sudbenoga kotara! Ugoditi bi nam prijatelji, a možda i dobro stvari koristiti kad bi nam poput velec, g. Micešića javili, kako se je malo po malo tjerala hrvatski jezik iz nekojih crkva i kako se ga još i danas tjera uz znanje a valjda i privolu svietkih i crkvenih oblastih. Takovimi podatci uvertit ćemo poznati našu vrdnju, da se je više našega naroda potaljančilo u Istri za pol stoljeća pod austrijskom vladom, nego li kroz 3-4 stoljeća metacke vladavine.“

Novi namjestnik svomu činovništva. Prošlo se je subote činovništvo c. kr. namjestništva i policajno ravnateljstvo predstavilo novomu namjestniku baronu Gössu. Na nagovor dvorskoga savjetnika Krekliča odgovorio je novi namjestnik, da lolai među stare znanca i da vidi med prisutnima mnogoga svoga bivšeg predpostavljenika, što je u tom govoru za nas važniji ali ni malo uješljivo, to su one riječi, kojima je novi namjestnik pozdravio činovništvo i koje je po zakuci mnogoljudnog talijanog volstva mogai predstavnika uzdati za to utvrdilo izvrsni glas političke uprave u Primorju.

Pr-poručio je nadalje činovništva, da i nepomislno ustroje na dasadašnjoj stari, a i tu on da ce se uopravi mnogo oslanjati na savjet svoga činovništva. To bilješimo bez komentara, a kako će biti, viditi ćemo.

I opet glede potrošarine u Voloskome sudbenom kotaru. Već u posljednjem broju pisali smo o potrošarini ili rendu u Voloskom sudbenom kotaru. Upozorili smo krmarere i mesare, kako stvar stoji. Učinili smo to, kako smo naročito naglasili, da i krmarere i mesare odvratimo od kojekakvih mutikaša. Bili smo naime doznalci nesamo; kako se je obdržavalo sa satnaki nekih krmarera kod Josipa Marota u Spiate cijih dne 31. decembra prošle godine, nego i također kako su se neki poznati prodakci na Halubaljštinu; a drugi u Podgraštinih kastavskih mjestne občine hvalili, da će nadzirati potrošarinu vina i mesa, odnadm da će slobodno točiti. A znali smo s drugom strane da je državna potrošarina izračunata za godinu 1898. g. Gorup, odnosno odboru koma je on predsjednik.

Bezdušnost nekih stvorova poznali smo i po glasovih, koje su širili glede potrošarine, ali i sami bili smo iznenadjeni sa jednim tiskanim listićem, koji je izasao baš onoga dana, kad smo tiskali onu vest o potrošarini danas osam dana.

Ali taj tiskani listić probudjeno evovdva u cijelosti: „Na znanje oštara!“ Gospodin Josip Gorup od 1. jenara 1898. neće imati državnu potrošarinu i rendu na svoje ime i na svoj račun, zašto ta rendu od prvoga jenara prelazi na svoje oštare ki su podpisali konvenciju ili pogodbu sa Financiom. Tako ono ča se je odavna očekivalo, se je i obistinilo, i jest, oštari su postali slobodni a tim i vo gospodari.

Uslijed toga ča se nije pozvala glavna skupština, ka neće, se moć pozvat pred trećim jenara dojdne godine, to nam je dužnost dati vam na znanje da od prvoga jenara do glavne skupštine, o kojoj ćemo Vas obavjestiti, nema Gorup ni drugi pravat vam znoretati, to jest, nema prava držati Vas pod kontrolom ali pod pecatom. Ako bi hotel Gorup ili ko drugi znoretat vam radi provincials (Junte), ali komunalne, znajete dobro da za to niko nema prava protiv Vašu konobu, da Vas kontrola! Dakle! braćo oštari, veselid se nad našom slobodom, ponašajmo se mirno i dostojno kano dobri muži i čekajmo na glavnu skupštinu svih oštara, koja skupština jedino u slučaju mora odlučiti o svemu onomu ča je u interesu oštara. Sve žive Gorup bez glavne skupštine dosuda delat i delat niš mu nevalja. Volosko, 30.12.1897.

Odbor slobodnih oštara Frane Ossojnak, Gajanić, Frane Kinkela. Listić je kako se vidi datiran na Voloskom dne 30. XII. to je decembra 1897., odkuda je i razaslan izreda dana po pošti oštaram, koji su ga slededega dana dobivali. Listić glasi na jme odbora slobodnih oštara: „rod kojim su tiskana imena Frane Ossojnak-Gajanić i Frane Kinkela. Ziskara, u kojoj je listić tiskan, nije naznačena, a morala bi po zakonu biti.

su nam pucala od žalosti kada dočusmo, da nas mora ostaviti, a tuga prispjela je na svoj vrhunc, tek onda, kada nas ostavljaše. Dva dana prije odlaska priredili smo mu na čast skupnu večericu, gdje se je sakupio liepi broj rodojuba, da se odjele od onoga, kojega su žarko ljubili, od „dobrog i milog“ svog pastira. Na mnogobrojnih govora, koji su se tute držali mnogo se je oko orosilo a kako i nebi, kada pri tomu pomislimo da ga do mala više ne ćemo vidjeti. Nije se tula zaboravio ni na našu milu družbu sv. Cirila i Metoda. Tu se je moglo najbolje vidjeti kakvu si je ljubav u puku naš Miro u kratko vrijeme stekao. Suznili otiya sve ga pozdravljalo i blagosiljavalo, pomeoce oui, koji su se za poslednji put od njega dječili. Dječani naš mladić i rodoljub Jakob Flego iz Jermanije diruno nas je još jače u ojadjela srca svojim krunnim suzama, koje su mu mlado žalostno lice kvasile. Ganantljiv je bio i onaj prizor kada se je velec ustao, da se s nama oprosti. Kratkim ali jezgrovitim govorom ocrtao je jedno stanje istarskog patnika i budrio zas, da pomoću svete vjere akociamo na junačke noge i obratimo nesretnu domovinu. Trepetičim glasom spomenuo je, da mu se je djeliti s nama, zahvalio se našem vrdnomu županu, što ga je on poput angjela čuvara čuvao i vodio, te ucvršćivao u njemu svetu klicu podnašanja i pregaranja. Opominjao nas, da se ljubimo među sobom, da se sjetimo kadkada i njega u svojim svakdanjim molitvama a da neće ni on na nas zaboraviti. Komu da srce na proplae na te riječi! Svakomu ali osobito bila su dva srca, u kojima su te riječi utisli dvije melem kaple, a to je bio gosp. naš velec i ono mirno lice našeg milog *Isana Ziganca*, župana, onog koji nas poput lava braoi od naših narodnih protivnika, da nas oslobodi od panđa tih dušmaña, koji nas štiti i čuva poput angjela čuvara.

Otišao je od nas tj-lom ali su njegove liepe riječi i propovjedi ostale ovije; njegovo milo lice duvoko je ukopano u srcima pobožnoga ovoga puka. Na dan odlaska pratili smo ga okolo dvadeset nas sa svih strana ove zape do Minjere i tu se žalostno rastali s njim, sa mirnim onim licem njegovim, dobrog oca i mile sestrice. Akoprem je njegov odlazak za nas veliki udarac, ipak se tješimo gosp. uredničie, jer dobismo u zamjenu čestitog svećenika i žarkog rodoljuba vlc. g. *Ladišlava Havela*, rodom iz Česke koji je k nama iz Sluzna došao.

Ljubljeni Miro! Ostavio si nas eto biedna i žalostna i poletio si u drugi kraj, bjedne nam majke Istre, da tamo čistiš krv, iz grada vjernika, da usadiš je i utvrdio je u njima klicu sv. vjere i ljubavi do mile ali nesretne domovine. Otišao si od nas ali nješi od naših srdaca i postao si pastiorom drugoga stada, koje se može presretnim nazvati.

Ostaj nam s Bogom, nek te zdravije i sreća prati; jedino te molimo, da se često sjetiš u svojim molitvama ovog biednoga ali dobrega puka a Ti budi uvjeren, da će se Tebe vazda u godi sjećati Troji iskreno ljubedi Te Sovinjčani.

Franina i Jurina

Fr. Barem da su se oveh Božid ljudi napili vina po Kastavčine za mrtvu conu. Jur. Ča bi reć?
Fr. Mađi da su dole rendu hitili, pak da su oštari točili rend pećata i brez rendi.
Jur. Franino, nebudi nemeji leh su ti tvoji mađi.
Fr. Ter da su i nekakovi bnetini štampali, da ni trehe rendi ni pećata.
Jur. Su, su, ma ki još bi mogal imet za to sraba.
Fr. Tako zaš svet zmućuju za niš.
Jur. Zaš brez smatnji nemora život.

Išće službu

dobrim svedočbami obskrbljeni sobar; razumije se i u vrtlarstva, srednje dobe čovjek. Poblizje pismeno sub: „Nada“, pošte restante u Roč (Rozzo) Istra.

Dobro vino.

Lanjske godine kad je bio prvi tečaj za konobare i vinogradare pri o. kr. kemično-gospodarstvenoj pokusnoj postaji u Spljetu, uхватиo sam zgodu, da mu prisustvujem željom, da upoznam raznovrstna vina, i da ih znadem analizirati, i čista u trgovinu turiti, te time koristiti trgovcu a osobito dalmatinskom vinogradaru.

Dakle tko želi nabaviti dobarog vina neka se obrati pouzdano na

Stjepana Dulčića
Brusja na Hvaru (Dalmacija).

Skladišće pokućstva.

tvrdke Aleksandra Ledi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladišće pokućstva i tapetarije svakovjakih nacrti iz vlastite radionice. Bogato skladišće zrcala i svakovjakih slika. Na zahtjev šalje se ilustriran cjenik badava i franco. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.

Naručke preuzimlje za Istru i Dalmaciju.

Tiskarna Gutenberg

Glavna oes. kralj. universitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRBTNE IN CONTO-KNJIGE

sistem „Patent Workmann Chicago“

Raznirni zavod — Knjižgozovstvo.

preporučuje se za prijazne naručbe se zadržim primernih cen in točne postrožbo.

Izdelovanje svakovrstnih tiskovnih kakor: časnikov, rokovorov v vsakem obsežju, brošur, plakata, cenikov, računov, memorandov, skrožnje, papirja zaliste in zavlikov z naplona, mastovnih listkov i jedrilnih list, pavilil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih: Conto-Corrent-knjige, Soldi-Conti, Fakture Debitoren, Creditoren, Cassa-knjige, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih časov-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomoznih knjig, potem raznirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listev iz kavečka za kopiranje, skledilo iz olnka za kopiranje itd.

Za naručbe in nadaljnja pojasnila obratiti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5

Stavno vsa ga
obitelji
svaki dan rado
pije

Živo!

Kathreiner-Kneippovu sladovu kavu

Prosta od zdravlju škodljivih sastojina zrnaše kava je...
Kathreiner-Kneippova sladova kava jedino njezin miris i...
ljubljen okus. Pošto pospješuje tek i kako je lako probavljiva...
to se je kroz godine veoma probitačnom pokazala...
odraslih i djece. Izvrstna je zimjese zrnačoj kavi i...
bolja naknada za nju. Obzirom na zdravlje i pristupačnu nam...
pravi „Kathreiner“ smio manjkati u nijednom kućanstvu.
Upozoruje se na nevaljala patvornja

U ljekarni E. TOMAJA nasljednik

ZAGREB
Ilica br. 12

A. WINGER

ZAGREB
Ilica br. 12

dobivaju se osim ostalih lijekova nekoji obće prokušani i vrlo korisni, osobito preporuke vriedni lijekovi.

Mazilo proti kostobolji ili protinu, reumatizmu, katanju i tuguju u kostih, ukočenosti ili grčevom u žilah, boli u kukovih i križnih, kostenom pogancu, probadanju svakovrstnim nazebam. — Cijena 80 nrč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teško disanje, promuklost u grlu, sipljivost. — Cijena 80 nrč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, škrofuloznosti, podbulhosti, djetinjoj krležjivosti, ženskim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. — Cijena flašici 1 for.

Pojačene švedske kaplje ili svedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se gisovitim sredstvom očišćuje krv i zlatenosa, popravlja i ojačava želudac i ublažuje glavnu bol, oboljavanja teginja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, odvlačnja se bol u žilici želodacne grčeve, žutica, groznica ili zimnica, zavyjanje ili grčinja u trbuhu. Tko ova toli korisno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat će si zdravlje, tjelenu snagu i zapriječiti razne bolesti. — Cijena flašici s naputkom 50 nrč.

Prah za blago ili za marvu, koji svakom gospodarstvu preporučam za konjaki keh i kašalj, za volovo, krave i svinjo, za lagano čišćenje, za objašnjenje žuđica i probave, kada blago neće rado žderati, pa se napuhuje. Krave daraju od njega više i boljega mlička, konji postaju čiliji i jači. — Cijena jednom omotu 45 nrč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti koštenoj boli, sgrčenim, natognutim žilam, ukočenosti i otaklnoj poalje teškoga napora, za objašnjenje i okrepjivanje žila i živaca. Jedna flaša 50 nrč.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju se zubi od kvarenja zapriječuje i ublažuje zubobolja, učvršćuje meso oko zubi, razričkavaju usta, uklanja neugodan vonj. — 1 flaša 60 nrč.

Fina smrekova esencija (Fichtennadel Esenz) za čišćenje i razkuživanje zraka u sobah; za disanje i za plućobolna. — Po 50 nrč.

Tekućina proti izpadanju vlasi odvršćuje i hrani korenje vlasi, odstranjuje prhuti i pospješuje rast kose. — 1 flaša 50 nrč.

Mast proti lišaju, krasnam, perućini i ospitnam. — Jedan lončić 50 nrč.

Antisutin. Prah proti znojenuju ili potu, proti znojnoj jedini. — Skatlija 50 nrč.

Tinktura za kurje oči izvratno sredstvo. — Cijena 50 nrč.

Dr. a Spitzera pomast za lice proti sunčanin pjegam, madašem, raznim pjegam ili flekovom, odstranjuje prokornjeno ramanilo lica i nosa, brnavost, oštinjano na licu; pročišćava gladkost, nježnost; bjelocla i snobca obraza i ruku. — Cijena većom lončiću 1 for. — K tomu spada još borakav sapun po 40 nrč.

Švajcerske pilulice, najsigurnije sredstvo za čišćenje i snazjenje želudca ili stomaka i crieva, za otvaranje, proti zapeklini, navali krvi u glavu i pna, tromosti ili težini. — Cijena skatliji 70 nrč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i pomladjivanje lica te posva neškodljiv i ugodnog mirisa. Nagradjeno na patičkoj izlozbi začasnom diplomom. Dohiva se u bojah: bijeloj, ružičastoj i žutkastoj. — Cijena, kutiji 1 for.

Savon Eglantine. Najbujni sapun od svih savona. On osvježuje te pomladjuje lice, sastavljen je od najčistih travi, z odlikuje se vatročno ljekkim mirisom. — Jedan komad stoji 50 nrč.

Mirisna žesta za sobe kaditi nekolicino kapi širo po sobi prevugodan miris. — Flašica 50 nrč.

Otrov ili čemer za stienico ili kimake. — Flašica 50 nrč.

Antifebrile od Rodinisa proti groznici ili zimnici. — Manja bočica 70 nrč.

Polibromov sirup po dr. u Nikolai Seitaku lieči uspiješno, bolesti živaca nepokoj, glavobolja, trzanje, histereziju, zadahu, razne grčeve. — Cijena 1 forinč 50 nrč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želuđacnom kataru, lošoj probavi. — Cijena 1 forinč.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. Cijena 1 for. 25 nrč.

Fine parfume, mirisave vadiće, razne pomade i boje za farbanje kose, da siede kose pojone, fine sapunje, praške za gosp., sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi poboljšuju

Spužve za umivanje, kefiće za zube.

Razne spravu iz kaučuka, bandaze, povoji za rane, pojase, kirurške sprave. Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, franczckoga Cognaca

Zaliha mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specializite. — Tko naruču za pot forinč vrednosti, plaćam sam poštarinu.